

3. Вітвицька С. С. Аксіологічний підхід до виховання особистості майбутнього вчителя. *Креативна педагогіка. Наук.-метод. журнал*. Вінниця : Академія міжнародного співробітництва з креативної педагогіки. 2015. Вип. 10. С. 63–67.
4. Калюжна Т. Г. Педагогічна аксіологія в умовах модернізації професійно-педагогічної освіти: автореф. дис. ... канд. філос. наук : 09.00.10. Київ 2010. 20 с.
5. Мешко Г., Мешко О. Професійні цінності майбутніх учителів у координатах сталого розвитку суспільства. *Ціннісні орієнтири в сучасному світі: теоретичний аналіз та практичний досвід*: зб. тез міжнар. наук.-практ. конф. ТНПУ імені В. Гнатюка. Тернопіль: Вектор, 2020. С. 97–99.

Артем ТОРЯНИК

ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ У МОЛОДИХ СПОРТСМЕНІВ ДО ЗАНЯТЬ ЛЕГКОЮ АТЛЕТΙΚОЮ

Значення фізичної культури у період навчання неможливо переоцінити. Воно полягає у створенні фундаменту для всебічного фізичного розвитку, зміцнення здоров'я, формування різноманітних рухових умінь та навичок. Заняття фізичною культурою позитивно позначається на формуванні таких важливих для сучасного суспільства цінностей, як прагнення до досягнення успіху, бажання перемагати, вміння протистояти не лише своїм суперникам, а й власним слабкостям. Розуміючи всю важливість фізичної культури у становленні успішного, здорового громадянина України, необхідно розуміти, яка відповідальність покладається на майбутніх вчителів фізичної культури. Від того, як вчитель викладає свій предмет, як йому вдається сформувати в учнів позитивну мотивацію до навчання, без перебільшення залежить здоров'я та успішність сучасного суспільства в Україні.

Мотивація – це процеси, що визначають рух до наміченої цілі, також чинники, які впливають активність чи пасивність поведінки [1]. Мотиваційними процесами можна керувати, тоді цей процес називають мотивуванням. Мотивування можна розуміти як створення умов для розвитку власних мотивів спортсменів, та як зовнішнє стимулювання, використання системи заохочень і покарань. Мотивування діяльності спортсменів під час тренувань можна здійснювати різними методами: емоційними, пізнавальними, вольовими, соціальними. Створення умов підвищення мотивації – дуже важливий момент організації занять для спортсменів.

Формування мотивації – це не «перекладання» вчителем у голову учня готових, зовні поставлених мотивів і цілей вчення. Насправді формування мотивів вчення – це створення таких умов, у яких з'являються внутрішні спонукання (мотиви, мети, емоції) до навчання; усвідомлення їх учнем та подальшого саморозвитку ним своєї мотиваційної сфери. Педагог виступає не в ролі простого спостерігача, він спостерігає, як розвивається мотиваційна сфера учня, він стимулює її розвиток системою психологічно продуманих прийомів.

Тільки в сукупності різних видів мотивації можна досягти високих статистичних даних, так і практично побачити, як зростає кількість здорових, спортивних, соціально активних школярів. Багато науковців сходяться на думці, що велике значення на формування в учнів позитивного ставлення до занять фізичними вправами має робота вчителя фізичної культури. Внутрішня мотивація виникає лише тоді, коли зовнішні мотиви та цілі відповідають можливостям школяра, коли вони є для нього оптимальними (не надто важкими та не дуже легкими) і коли школяр розуміє суб'єктивну відповідальність за їх реалізацію. Успішна реалізація мотивів та цілей викликає у школяра натхнення успіхом, бажання продовжувати заняття з власної ініціативи, тобто внутрішню мотивацію та інтерес. Внутрішня мотивація виникає також тоді, коли учень

відчуває задоволення від процесу і умов занять, від характеру взаємин із педагогом, членами колективу під час цих занять. Задоволення інтересу не призводить до його зникнення, а навпаки, інтерес може зміцнюватися, розвиватися, ставати більш глибоким та різнобічним. Інтерес є постійним каталізатором енергії людини: він або полегшує виконання діяльності, або стимулює вольове зусилля, допомагає виявляти терпіння, завзятість, наполегливість, сприяє цілеспрямованості [3].

Відповідно, основне завдання вчителя зробити так, щоб уроки фізичної культури з будь-якої з тем програмного матеріалу приносили задоволення учням. До вирішення цієї проблеми необхідно підходити комплексно.

Одним із факторів, що впливає на активність учнів під час навчального процесу є емоційний супровід уроку. Він може змінюватися у зв'язку з різними умовами: самопочуттям, інтересу до завдання. Зауваження, зроблене не коректно, може зменшити активність, а похвала навпаки, тому кожен вчитель, плануючи свою роботу повинен підтримувати радісну та доброзичливу атмосферу, для того, щоб уроки проходили цікаво та продуктивно [2].

Ще один спосіб підвищити мотивацію – це використання сучасних освітніх технологій. Готуючись до уроків з певної теми необхідно включати нові сучасні освітні технології, такі як: технології диференційованої фізкультурної освіти, здоров'язберігаючі, змагальні та інформаційно-комунікативні технології. Під диференційованою фізкультурною освітою розуміємо цілеспрямоване фізичне формування людини, розвиток її індивідуальних здібностей.

На заняттях фізичної культури потрібно, щоб учні досягали результатів, усвідомлювали свої невдачі не відсутністю в них певних здібностей, а недостатністю своїх зусиль. Тільки в цьому випадку можливе успішне формування внутрішньої мотивації та інтересу до занять. Але, безумовно, учням необхідно підбирати індивідуальні, доступні саме їм, посильні вправи, завдання, вимоги тощо. Таким чином, технологія диференційованої фізкультурної освіти допомагає зберегти інтерес до уроку. Також в оцінці фізичної підготовленості враховувати як максимальний результат, так і покращення результату. Причому індивідуальні здобутки мають пріоритетне значення. При виставленні балів з фізичної культури необхідно враховувати й теоретичні знання, і техніку виконання рухової дії, і старанність, і вміння здійснювати фізкультурно-оздоровчу діяльність.

Мета здоров'язберігаючих технологій – забезпечити учням можливість збереження здоров'я за період навчання, сформувати в них необхідні знання, вміння та навички здорового способу життя, навчити використовувати отримані знання у повсякденному житті.

Під час вивчення теми «стрибок у висоту», до уроку обов'язково включаються комплекси зі зміцнення склепінь стопи, оскільки під час такої кількості стрибкових вправ йде велике навантаження на цю частину тіла; вправи формування правильної постави, зміцнення м'язів спини. Учні повинні розуміти, що розвиток фізичних якостей – запорука їхнього подальшого здоров'я, краси, успішності.

Змагальна технологія одна з провідних щодо теми «Стрибки у висоту способом «переступання»». Мета її використання – стимулювати максимальний прояв рухових здібностей. Змагальна технологія виключає примус до навчання: навчання йде через гру та змагання. Сприяє руху вперед, забезпечує поступовий розвиток вольових якостей, особисту відповідальність, віру у можливість подолати труднощі.

Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) є одним із способів урізноманітнити уроки фізичної культури, зробити їх наочнішими, цікавішими для сучасних дітей. Використання інформаційно-комунікаційних технологій відкриває для вчителя нові можливості у викладанні свого предмета, дозволяє підвищити результативність навчання, інтелектуальний рівень учнів, прищепити навички

самонавчання, самоорганізації, полегшити вирішення практичних завдань [4]. У вчителя з'явилася можливість збільшити наочність у процесі викладання. Використовуючи мультимедійне обладнання, той же стрибок у висоту за допомогою відео, фото, схем можна розібрати в найдрібніших подробицях. Показати всі фази стрибка, пояснити помилки та шляхи їх виправлення. Електронна презентація може містити великий теоретичний матеріал, який легко засвоюється через неординарну форму її подачі. Сама презентація може бути використана як засіб самонавчання та самостійної роботи. Також створення презентацій може бути завданням для учнів, які бажають отримати додаткову оцінку або для учнів, які звільнені за станом здоров'я від практичної частини уроку. За допомогою різних програм, таких як learningApps.org, малюнки-google, мережеві презентації google, можна створювати цікаві завдання для учнів або скористатися готовими варіантами. Завдання за допомогою цих програм можна зробити у вигляді кросвордів, пазлів, ребусів, малюнків, що особливо подобається дітям. Учні сприймають такі вправи, як гру, але водночас ці вправи допомагають засвоїти чи перевірити теоретичний матеріал чи загальну ерудицію.

Таким чином, емоційний фон уроків, доброзичлива обстановка, розуміння значущості тих чи інших вправ, а також впровадження в роботу сучасних освітніх технологій є запорукою формування мотивації учнів до занять фізичною культурою. Система застосування сучасних педагогічних технологій у роботі вчителя фізичної культури створює максимально сприятливі умови для розкриття не тільки фізичних, а й духовних здібностей дитини, забезпечує творче застосування здобутих знань, умінь та навичок для підтримки високого рівня фізичного та морального здоров'я, сприяє формуванню особистої фізичної культури школярів.

Список використаних джерел

1. Гончаренко С. (1997). Український педагогічний словник. К.: Либідь, 1997. 376 с.
2. Гринчук А., Чехівська Ю. (2018). Застосування інноваційних технологій як засобу підвищення мотивації студентів до занять фізичним вихованням. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка*. Мелітополь, 2018. №1. С. 145–150.
3. Мирошніченко В.О. (2019). Провідні мотиви до занять фізичним вихованням у студентів аграрних закладів вищої освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2019. № 66, Т. 2. С. 62–67.
4. Мирошніченко В.О. (2018). Формування у студентської молоді мотивації до занять фізичним вихованням». *Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції. «Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку»*: Зб. наук. праць. Переяслав-Хмельницький, 2018. Вип. 47.

Марина ЛИХОШВАЙ

ПАРТНЕРСЬКЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ У ВИЩІЙ ШКОЛІ: ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ

Інноваційний підхід до розуміння якості освіти визначає, що ключовою ознакою її динамічного розвитку є формування партнерського освітнього середовища, яке забезпечує усім суб'єктам освітнього процесу необхідну соціальну, інформаційну, освітню, психологічну та інші види взаємопідтримки. При цьому побудова партнерського освітнього середовища є підґрунтям для формування професійної компетентності майбутніх фахівців в умовах психологічного комфорту та особистісної самореалізації.